

עתה דנה הגמרא: **ואתו טפח לרבנן**, ששתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח, **היכן מעמידו?**

[ראש תור הוא תלם בסוף השדה, שהתלמים כלים שם באלכסון].

שתיק רב, ולא השיב לדבריהם. (96)

איתמר נמי, אמר שמואל משמיה דלוי: מעמידו כנגד היוצא. וכן מורין בי מדרשא: מעמידו כנגד היוצא ולא כנגד ראש תור.

אמר רב: מעמידו כנגד היוצא, כאשר שתי הדפנות עומדות בזוית ישרה, מעמיד את הטפח בקצה אחת הדפנות מקביל לדופן השניה. (94)

אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב:

רבי סימון, ואיתימא רבי יהושע בן לוי חלק ואמר: **עושה לו דופן רחב טפח שוחק**, טפח שיעורו ארבע אצבעות, וטפח שוחק הפירוש שאין מודדין את הטפח בארבע אצבעות הנוגעות זו בזו, אלא רפויית מעט שהן טפח ומשהו.

א-ת ויעמידנו לטפח כנגד ראש תור?!

והיינו, שלא יעמיד את הטפח בזוית ישרה מקביל לדופן השניה, אלא באלכסון סמוך לדופן האמצעית, כשהוא מוטה כלפי קצה הדופן השניה, [כמין משולש]. (95)

ומעמידו בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן. (97)

ומדבריהם מוכח, שלמדו כי אין הטפח מונח בסמוך ממש לדופן האמצעית, אלא אור מפסיק ביניהם, שהרי כל קושייתם לא היתה אלא משום שהאור שמשני צידיו מבטלין אותו.

ומהר"ם כתב: דאף רש"י כוונתו כפירוש זה, ולא כפי שהבינו הראשונים בדבריו, שיש להעמיד את הטפח בסמוך ליוצא ממש. והמאירי פירש "ראש תור" כעין דיומד — זוית ישרה, ומעמידה במקביל לזוית הנוצרת משתי הדפנות השלימות, כך שנעשית היא כסוכה שלה ארבע דפנות. וראה עוד בילקוט מפרשים.

96. אף שבדרך כלל הכוונה בשתיקה שמודה הוא לדברים שנאמרו, מכל מקום כאן שכל האמוראים להלן סברו כרב, משמע ששתק משום דלא חש לדבריהם, ריטב"א.

97. בתוספות [ז ב ד"ה סיכך] מבואר, כי זה שצריך לעשות טפח שוחק, ולא די בטפח רגיל, הוא רק מדרבנן, אבל מדאורייתא היה די בטפח

"למחסה ומסתור" הרי שתיים, "מזרם וממטר" עוד שתיים, ורבנן אמרי מזרם וממטר אחת. והעירו האחרונים: הרי לדעת רש"י, דופן שלישית טפח, ואיך מועיל אותו טפח כמחסה מזרם!?

94. כן פירש רש"י. אבל הרמב"ן במלחמות והריטב"א בפירושו הראשון כתבו, שהיוצא הוא סוף הדופן הארוך, וכנגדו מעמיד את הטפח בריחוק מהדופן האמצעית.

95. כן פירש רש"י. אבל הרמב"ן במלחמות והריטב"א פירשו: מעמידין את הטפח בריחוק משתי הדפנות באלכסון ביניהם, כעין משולש. וכן נראה שהבינו התוספות, דמקשו מדוע לא בטל אותו טפח באויר שמצדדיו, כמו שמצינו בכמה מקומות במסכת עירובין דאתי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה!?

ומתרצים התוספות, דהיא גופא חדשה תורה, שאין האויר מבטל את הטפח מתורת מחיצה.

וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמי, ונחשב אותו אויר כמקום סתום, וביחד מהוים אותו הטפח בצירוף האויר שלצידו מחיצה הרחבה ארבעה טפחים.⁽⁹⁸⁾ וכיון ששיעור מחיצת הסוכה הוא שבעה טפחים, רואין את אותן ארבעה טפחים כאילו רוב הדופן עשויה, ורובו ככולו.

אמר רב יחודה: סוכה העשויה כמבוי מפולש ששתי דפנותיה זו כנגד זו — כשרה.

וסבר, שאף שתי דפנות העשויות כמבוי נחשבות כ"שתיים כהלכתן", ולא רק כשעומדות הדפנות בזוית ישרה⁽⁹⁹⁾.

ואותו טפח של דופן שלישית, מעמידו לכל רוח שריצה, באחת מארבע קצוות הדפנות.

רבי סימון, ואיתימא רבי יהושע בן לוי אמר: בסוכה העשויה כמבוי מפולש, עושה לו פס דופן ממש, רחב ארבעה טפחים

[והיינו, שדין טפח שוחק לדעת הר"ן אינו משום שעל ידי כך תהיה רוב הדופן עשויה, אלא שעל ידי כך תחשב מחיצה, ואפילו שרובה פרוצה די בזה לדופן שלישית].

והתוספות פירשו, ששיעור מחיצה ז' טפחים ומשהו, לכך דוקא בארבעה טפחים יש רוב מחיצה, ולא מעט יותר משלושה טפחים ומחצה. הקשה הערוך לנר: לדעת רש"י למה צריך הלכה למשה מסיני שדופן שלישית אפילו טפח, תיפוק ליה דרוב הדופן עשויה וכלל נקוט בידינו דרובו ככולו!?

וכתב לישב: כל דבר שנתנה בו תורה שיעור לא אמרינן ביה רובו ככולו, דאם כן יצא אדם ידי חובתו בפסח ברוב כזית מצה. ומבואר מדבריו, שאף רש"י לא נתכוון דמהני מדין רובו ככולו. ומה דבעינן רוב דופן עיין בילקוט מפרשים.

99. אבל רב סימון סבר דדוקא שתי דפנות כעריבן [הנתונות כעין זוית ישרה] חשיב כהלכתן, ולא סוכה העשויה כמבוי. לכן סבר, שבסוכה העשויה כמבוי, יש לעשות את המחיצה השלישית כדופן ממש, על ידי פס ארבעה בצירוף דין "לבוד", כדי שתחשב הדופן האמצעית כאחת משתי הדפנות העשויות כהלכתן.

רגיל. ולפי דבריהם, רק מדרבנן צריך שתהיה רוב המחיצה עשויה, אבל מדאורייתא "אתיא הלכתא, גרעא לשלישית, ואוקמא אטפח", וכלל לא צריך שתהיה הדופן שלימה.

אבל הב"ח [סימן תרל] כתב שדין טפח שוחק מן התורה. ולפי דבריו, היא גופא נתחדש בהלכה למשה מסיני, כי אף שבשאר הדפנות לא די ברוב דופן, ולא נאמר בזה דין רובו ככולו, [וטעם הדבר יתבאר בהערה הבאה], מכל מקום לדופן שלישית די ברוב דופן.

98. הקשה הר"ן: מדוע צריך להעמיד סמוך לדופן טפח שוחק דוקא, הרי גם אם יעמיד שם טפח רגיל תהיה רוב הדופן עשויה, שהרי שיעור הדופן הוא שבעה טפחים, והאויר בצירוף הטפח הן יותר מג' טפחים ומחצה!?

ומתרץ הר"ן: לא די בכך שרוב הדופן עשויה, אלא צריך ארבעה טפחים דוקא, לפי שכל מקום שאינו רחב ארבעה טפחים, אינו נחשב מקום חשוב, וכפי שמצינו לענין רשויות שבת, ולכן אם לא תהיה הדופן רחבה ארבעה טפחים אינה חשובה דופן.

וכתב השפת אמת, שבה מתישבת הגמרא גם לדעת רבי, הסובר ששיעור הכשר סוכה ד' אמות על ד' אמות, ולפי דבריו מחיצה הרחבה ד' טפחים אינה מהווה רוב דופן, ומכל מקום מהני טפח שוחק משום דהוי מקום חשוב.

ומשהו, ומעמידו בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן, וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמו, וממילא על ידי זה יש כאן דופן שאורכה שבעה טפחים כשיעור סוכה קטנה.⁽¹⁰⁰⁾

ומקשה הגמרא: ומאי שנא התם בסוכה העשויה כזוית ישרה, דקאמרת סגיא להעמיד טפח שוחק פחות משלושה סמוך לדופן, ומאי שנא הכא בסוכה העשויה כמבוי, דקאמרת בעיא פס ארבעה טפחים?!

ומתרצת הגמרא: התם בסוכה העשויה בזוית ישרה כמין גאם, דאיכא שתי דפנות כהלכתן, שלימות ועשויות בזוית ישרה — סגי ליה בטפח שוחק. אבל הכא דליכא שתי דפנות כמין גאם, ולא ניכר כל כך שסוכה היא,⁽¹⁰¹⁾ אי איכא פס ארבע טפחים — אין, וכשרה. לפי שעל ידי הפס ארבעה יש כאן שתי דפנות העשויות בזוית ישרה. אבל אי

לא, אם אין פס רחב ארבעה טפחים — לא: ופסולה.

ומבואר, שלדעת רבי סימון, אין הדפנות נחשבות כ"שתים כהלכתן", אלא אם יהיו עשויות כמין גאם — כזוית ישרה. אבל רב יהודה סבר, ששתי דפנות "כהלכתן" פירוש, דפנות שלימות כשיעור הכשר סוכה, אבל אין קפידא שיהיו סמוכות זו לזו. ולפיכך סבר, שגם סוכה העשויה כמבוי נחשבות דפנותיה כשתים העשויות כהלכתן.

עתה מביאה הגמרא את דעת רבא, ומבארת את דבריו בשלושה אופנים:

א. אמר רבא: אין די בטפח ששינינו בברייתא לבדו להתיר דופן שלישית, ואינה נתררת אלא בצירוף צורת הפתח. והוא שיעשה מאותו טפח צורת הפתח על פני כולו.⁽¹⁰²⁾

100. כן כתב רש"י. ומשמע שאפילו בסוכה קטנה שאינה אלא שבעה טפחים על שבעה טפחים, עושה דופן ברוחב ארבעה טפחים, ומעמידה סמוך לאחת הדפנות. וכן כתב הר"ן [ח ב מדפי הרי"ף]: "ודוקא בפס ארבעה ומשהו דאיכא בעומד שיעור ראוי, אבל טפח ומשהו ומוקים ליה ביה מיצע, פחות מג' להאי גיסא, ופחות מג' להאי גיסא, ודאי לא סגי כיון דליכא בעומד שיעור ראוי".

אבל בעל העיטור [הל' סוכה שער השלישין חולק, וכתב, דדוקא בסוכה הגדולה מז' טפחים צריך פס ארבעה טפחים באמצע, אבל בסוכה קטנה די בטפח, הואיל ולבוד הוא לשני הצדדים.

להלך שם, לא ניכר שהוא מקום לעצמו. אבל אם נמצאת הסוכה ברשות היחיד, מקום שאין הרבים מצויים כל כך, גם בסוכה העשויה כמבוי אם נתן שם דופן טפח הסוכה כשרה. ומבואר בדבריו, שהחסרון בסוכה העשויה כמבוי, אינו משום שיש לעשות את שתי הדפנות העשויות כהלכתן דוקא כעריבן, וכמו שנתבאר לעיל, אלא החסרון בסוכה העשויה כמבוי, הוא בכך שלא ניכר שהמבנה הזה משמש לדיורין כסוכה, ועדיין נראה המקום כחלק מרשות הרבים, שהרי עדיין משמש הוא כמקום הילוך הרבים. אבל ברשות היחיד שאין רגל הרבים מצויה שם, הסוכה כשרה, מדין "שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח".

102. כן נראה מפירוש רש"י, שיש לעשות את הצורת הפתח על פני כל הדופן השלישית. ועיין

101. הריטב"א מוסיף ומבאר: דכיון שהוא מקום הילוך הרבים ועדיין יכולים הם להמשיך

כיצד הוא עושה? נוטל קנה רחב חצי טפח ומניחו סמוך לקצה הדופן האמצעית, ונועץ קנה נוסף רחב חצי טפח בקצה השני של הסוכה, ומניח קנה על גביהן, ועל ידי זה נחשב הדבר כאילו כל אותו הפתח סתום, וכמו שמצינו לענין מחיצות שבת שפתח נחשב כמחיצה גמורה. ואין לעשות את הפתח על ידי קנים דקים יותר, לפי שאינו ניכר כל כך. (103) וזהו הטפח האמור בברייתא.

ב. איכא דאמרי, אין כוונת רבא שיש לעשות גם טפח וגם צורת הפתח, אלא כך

אמר רבא: וניתרת נמי בצורת הפתח. כלומר, הטפח האמור במשנה הוא כפי שפירש רבי סימון לעיל, שעושה לו טפח שוחק ומעמידו בפחות משלושה סמוך לדופן, ומוסיף רבא, שאם עשה צורת הפתח אפילו על ידי שני קנים דקים, הרי היא כשרה, ואין צריך אפילו טפח.

ג. איכא דאמרי, אמר רבא: וצריכא נמי צורת הפתח. (104) כלומר, לא די לעשות טפח לבד, אלא צריך גם לעשות טפח שוחק בפחות משלושה סמוך לדופן, וגם להעמיד קנה דק בקצה הסוכה ולהניח קנה על

משנה ברורה סימן תר"ל, דיש סוכרים שאין צריך צורת הפתח אלא עד שיעור ד' טפחים, ובהמשכה היא כשרה מדין פסל. ועיין חזון איש או"ח סימן ע"ה, ובילקוט מפרשים.

103. מקשים התוספות: מדוע כאן יש לעשות את הצורת הפתח על ידי קנים רחבים חצי טפח כל אחד, הרי במסכת עירובין מבואר, שאפילו קנים דקים מאוד כשרים לצורת הפתח? ומתמצים התוספות: בסוכה החמירו, היות וצריך לעשות את מחיצות הסוכה מחיצות הניכרות. ומבואר בדבריהם, שמעולם לא נאמר שדי בדופן טפח, אלא בהלכה למשה מסיני התחדש שניתן לעשות את הדופן השלישית על ידי צורת הפתח, ואופן עשית צורת הפתח הוא על ידי שני קנים שרוחב כל אחד מהם חצי טפח, כדי שיחשב הפתח "מחיצה הניכרת".

אבל הריטב"א כתב: דבאמת לכולי עלמא טפח בעינן, וטפח לבד לאו כלום הוא. אלא שרב סימון מכשיר בטפח שוחק ולבוד, ולדעת רבא בלישנא קמא עושה טפח רגיל סמוך ליוצא, ואחריו עושה צורת הפתח בקנים דקים. ובלישנא השנייה אמר רבא, שדי בחד מינייהו,

או טפח שוחק בפחות מג' ליוצא, או טפח רגיל סמוך ליוצא וצורת הפתח. ובלישנא בתרא קאמר שאינה כשרה אלא בתרווייהו, טפח שוחק וצורת הפתח. ועיין בחידושי הרי"ז הלוי על סוכה, שדן מדוע צריך גם טפח וגם צורת הפתח. וכתב, שטפח צריך לעיקר דין דופן, ולזה די במחיצה טפח הואיל ו"דופן שלישית טפח". אולם מלבד זאת יש עוד דין נוסף, שיהיה הצד כולו סתום, ודין זה אינו מהלכות דופן, אלא כדי שיראה המקום כמגודר. ודין זה מתקיים לרבי סימון על ידי סתימת רוב הדופן על ידי טפח שוחק, ולרבא יש לסתום את כולו על ידי צורת הפתח. ועיין עוד בילקוט מפרשים.

104. כתב הר"ן: איכא מאן דאמר דוקא בשתיים כהלכתן דסגי ליה בטפח שוחק הוא דבעינן צורת הפתח, אבל בסוכה העשויה כמבוי, כיון דבעינן בה פס ד', דופן גמור הוא, ולא בעינן בה צורת הפתח.

אבל הרמב"ם כתב שאף בסוכה העשויה כמבוי שעושה לה פס ד' טפחים, צריך צורת הפתח [הלכות סוכה פרק ב].

גביהן. (105)

לענין סוכה — היא דופן נמי לענין שבת. (106)

לענין שבת אין המקום נחשב רשות היחיד לטלטל בתוכו אלא אם היה מוקף שלוש מחיצות. ומחדש רבה, שבשבת של חג הסוכות נחשבת הסוכה כרשות היחיד, אף שהדופן השלישית שלה אינה אלא טפח, ומותר להכניס ולהוציא ממנה לביתו מדין "מיגור". דכמו שנחשב טפח זה כדופן לענין סוכה, נחשב הוא כדופן שלימה גם לענין שבת לעשותה כרשות היחיד.

איתביה אביי: ומי אמרינן מגור?

והתניא: דופן סוכה כדופן שבת.

כל סוגי המחיצות המועילות לענין שבת, מועילות גם לענין סוכה. כגון מחיצה של שתי בלא ערב, שהיא מחיצה העשויה מקנים העומדים זה לצד זה, ובלבד שלא היא הרווח בין קנה לחברו שלשה טפחים שאינם

רב אשי אשכחיה [מצאון] לרב כהנא, דקא עביר טפח שוחק בפחות משלושה סמוך לדופן כרבי סימון, וקא עביר נמי צורת הפתח.

אמר ליה רב אשי לרב כהנא: לא סבר מר להא דרבא, דאמר רבא: "ונתרת נמי בצורת הפתח"? ולא צריך טפח שוחק כלל, [כהצד השני ברבא], מדוע אתה עושה את שניהם!?

אמר ליה רב כהנא: אנא כאידך לישנא [כלשון האחרונה] דרבא סבירא לי, דאמר רבא: וצריכא נמי צורת הפתח.

שנינו בברייתא [לעיל ו ב]: מנין דפנות הסוכה, שתים כהלכתן, ושלישית אפילו טפח.

אמר רבה: וכן אמרינן לענין מחיצות שבת: מגור דהויא כיון שנחשב אותו טפח דופן

105. כתב הר"ן: משמע, שאין צורת הפתח מתיר בשתי הדפנות הראשונות של סוכה. שהרי אם גם בהם היה מועיל צורת הפתח, איזו קולא יש בדופן השלישית דאמרינן בה אפילו טפח, הרי יש לעשות בה צורת הפתח על פני כולה, ואף בשתי הדפנות העשויות כהלכתן מועילה צורת הפתח להשלים שיעורן? אלא ודאי אין צורת הפתח מועילה אלא בדופן שלישית בלבד. ואף שלגבי מחיצות שבת וכלאים נחשבת צורת הפתח כמחיצה, החמירו חכמים בסוכה היות וצריך שיהיו מחיצותיה ניכרות.

ומוסיף הר"ן: לפי זה יש להזהר אף בסוכה של ארבע דפנות, שלא יהיו פתחים בכל צדיה, דעל ידי זה לא תהיינה שתי דפנות דעריבן.

106. המקור לדינו של רבה דאמרינן מיגור דהוי דופן לסוכה הוי דופן לשבת הוא, כיון שהתורה פירשה מחיצותיה של סוכה, ואי אפשר לשבעת ימי סוכה בלא שבת, ודאי לא באה התורה להכשירה לששה ימים בלבד וביום השביעי יצטרך לתור אחר סוכה אחרת, שאין מדרכה של תורה שתתן הכשר שאינו מספיק לכל הזמן. וכיון שאי אפשר למחיצה שתתיר לחצאין, אמרינן מיגור דהויא דופן לסוכה הויא דופן לענין שבת, ר"ן.

הקשה הר"ן: ללישנא בתרא דרבא, מדוע צריך דין מיגור, הרי עשה צורת הפתח על פני כולה, ולענין שבת צורת הפתח הויא דופן לכתחילה!?

מתרץ הר"ן, שיש מקרים שלענין סוכה די

אמנם במחיצות עצמן, כל מחיצה צריך להיות בה העומד מרובה על הפרוץ, שאם לא כן אינה נחשבת מחיצה.

ודנה הגמרא בביאור דברי הברייתא: **מאי לאו: יתירה שבת דסוכה אפוכה**, ואפילו בשבת שבתוך החג אסור לטלטל בתוכה, כדין רשות הרבים אף שהיא נחשבת סוכה לענין דיני החג, ומבואר דלא אמרינן מגו דהוי דופן לסוכה הוי דופן לשבת.

ומשנינן: - לא!

יתירה שבת דעלמא בשאר ימות השנה על שבת דסוכה, אבל בשבת שבתוך החג מותר לטלטל בתוכה, משום דאמרינן מיגו דהוי דופן לענין סוכה הוי דופן לענין שבת.

ומקשה הגמרא: **אי הכי דאמרינן מיגו, ליתני נמי יתירה סוכה דעלמא** בחג הסוכות **אפוכה דשבת של חג הסוכות**.⁽¹⁰⁷⁾ **דאילו סוכה דעלמא** העשויה כמבוי מפולש — **בעיא לכל הפחות טפח שוחק** [ולרבי סימון פס ד' ומשהו] ליד אחת הדפנות,⁽¹⁰⁸⁾ **ואילו**

לבודים אחד לחברו, ואינם מהווים יחד מחיצה אחת. וזהו דוקא אם לכשתצרף את כל הרווח שביניהם למקום אחד, יהיה השטח הפרוץ מרובה על העומד [הגדור]. אבל אם רחבים הקנים ואין הרווח שביניהם מרובה עליהם, הסוכה כשרה אף אם בכמה מקומות הרווח יתר על ג' טפחים. לפי שרואין את אותם מקומות כפתחים למרות שהם אינם עשוין כצורת הפתח.

ויתירה שבת על סוכה יש חומרות נוספות כדיני מחיצותיה **שהשבת אינה נתרת אלא** במחיצות שבהן **העומד מרובה על הפרוץ**, כלומר, שאם תצרף את כל הקנים למקום אחד יהיה מקומם בסך כל ההיקף גדול ממקום האויר.

מה שאין כן בסוכה העשויה בשתי דפנות כהלכתן ושלישית טפח, שכשרה אף אם באותן שתי דפנות יש כמה פתחים שאין בהם צורת הפתח, ואף שאם תצרף לשני צדדיה הפרוצים יהיה הפרוץ מרובה על העומד. [שהרי אם יש להן צורת הפתח נחשבים ממש כסתומים].

ובאחרונים הקשו, דמכל מקום צריך דין מיגו באותם מקרים שמנה הר"ן? ועיין עוד בילקוט מפרשים.

107. לשון "אי הכי" קשיא, שהרי לאביי גם יש להקשות, למה לא כתבה הברייתא "יתירה סוכה על שבת דסוכה בעיא טפח, ולענין שבת סגי בלחי כל דהו", ערוך לנר.

108. ומה שנקטה הגמרא טפח שוחק, זהו לרבנותא אליבא דרבי יהודה, וכל שכן דהוי יתירה טפי אליבא דרב סימון שצריך פס ארבעה. הקשה הריטב"א: אם מדובר במבוי מפולש,

בכך כדי להחשיבה דופן, ולשבת לא. כגון, מחיצה שהפרוץ שבה מרובה על העומד, דכשרה בסוכה ולא די בכך לענין שבת. או כאשר דופן אחת ארוכה הרבה, והמקבילה לה ארוכה רק ז' טפחים, דלענין סוכה מהני עד קצה הדופן הארוכה מדין "פסל היוצא מהסוכה נידון כסוכה", ולענין שבת מהני רק כנגד הקצרה, ומדין מיגו מהני אף בשבת כנגד הארוכה.

הרי"ף והרמב"ם השמיטו דין זה. ובטעם הדבר כתבו הר"ן והרא"ש, דהרי"ף פסק כלישנא בתרא דרבא לעיל, המצריך גם צורת הפתח, ומילתא דפשיטא היא כיון דאיכא ג' מחיצות מעלייתא לא צריך דין מיגו.

סוכה דשבת של חג הסוכות, העשויה כמבוי מפולש, **לא בעיא טפח שוחק, וכני בלחי אף שאינו רחב טפח.**

דהא את הוא דאמרת: סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשרה הסוכה בשבת של חג הסוכות, מיגו דהוי דופן לשבת הוי דופן לסוכה. (109)

ומתרצת הגמרא: **אכן בכהאי גוונא נמי אמרינן מיגו, אלא שההוא [דין זה] לא אצטריכא ליה לרבה לחדש.**

היות **והשתא מקילתא סוכה שדיני מחיצותיה קלים, לחמירתא** — שבת שדיניה חמורים יותר, **אמרינן מיגו דהוי דופן לסוכה הוי דופן נמי לשבת,**

אם כן **מחמירתא שבת לקילתא סוכה, לא כל שכן דאמרינן מיגו דהוי דופן לענין סוכה**

הוי דופן לענין שבת.

גופא, אמר רבה:

סיכך על גבי מבוי מפולש (110) **שיש לו לחי בשבת שבתוך החג — כשרה, לפי שלחי נחשב כמחיצה דאורייתא לענין שבת, ומיגו דהוי דופן לשבת הוי דופן לסוכה, ונעשית היא כדופן שלישיית.**

ואמר רבא: סיכך על גבי פסי ביראות — כשרה.

בורות מים המצויים ברשות הרבים דינם כרשות היחיד, ואסור לשאוב מהן מים בשבת, ולהוציאם לרשות הרבים. וכדי שיוכלו עולי רגלים לשאוב מהן מים לבהמתן בשבת, התירו חכמים לעשות "פסי

כיצד יתכן שבשבת די בלחי, הרי למבוי מפולש לא שגי בלחי לענין שבת?

מתרץ הריטב"א: מדובר במבוי שאינו מפולש, שיש בו ג' מחיצות, אלא שלא סיכך בפנים סמוך לדופן אמצעית, לכן לענין שבת נחשב הוא רשות שיש לה ג' מחיצות שלימות וכשירה על ידי לחי, אבל לענין סוכה אין הדופן האמצעית כלום לפי רחוקה היא מן הסיכוך. מוסיף הריטב"א, שבמקרה זה אף רב סימון יודה שלא צריך פס ארבעה, לפי שאינה מפולשת לגמרי.

109. כתבו האחרונים, שקושיית הגמרא היא דוקא לדעת רבה לשיטתו בריש מסכת עירובין, שלחי מועיל היות והוא נחשב כמחיצה. אבל אם דין לחי הוא רק להיכרא בעלמא, שלא יבאו בני המבוי להוציא חפצים מהמבוי לרשות הרבים, לא שייך לומר בזה מיגו. כי דין המיגו הוא,

דכמו שנחשבת היא מחיצה לענין זה, כך נחשבת היא מחיצה גם לענין אחר, אבל אם מהות הענין אינה שווה בשניהם, דלענין סוכה מהווה הטפח מחיצה, ולענין שבת הוא להיכרא, מהיכי תיתי לשייכם זה לזה.

110. כן פירש רש"י. והתוספות הקשו: דאין מבוי מפולש נותר בלחי בשבת אלא לדעת רבי יהודה, אבל לדעת חכמים, גזרו חכמים שאין הלחי מתיר אלא אם יש למבוי ג' מחיצות שלימות?! ופירשו, שמדובר במבוי שלו ג' מחיצות סביבותיו, אלא שסיכך בריחוק מהדופן האמצעית, ואין היא נחשבת כחלק מהסוכה. [עיין הערה קודמת]. ורש"י סבר, הואיל ומדאורייתא מועיל לחי לענין שבת אף במבוי מפולש, כמו כן מועיל לחי לגבי סוכה אף שמדרבנן אסור לטלטל בתוכו בשבת. ועיין בדברי הר"ן בסוגיין.